

ÖDESHÖGS KOMMUN Miljö- och byggnämnden	
Ankom 2009 -09- 11	
Dnr:	Dpb:
Handlingsnr:	

Föreningen RÄTTVIS VIND i Holavenden

Till Ödeshögs kommun – Miljö- och byggnämnd

Yttrande

Översiktsplan för vindkraft i skogsbygd

Styrelsen i Föreningen Rättvis Vind i Holavenden
Föreningen har 390 medlemmar till dagens datum
Ödeshög den 10 september 2009

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning/inledning	2- 4
2. Yttrande över ÖP del 1	5-14
3. Boverket – Vindkraften och landskapet (maj 2009)	15-16
4. Fortsättning yttrande ÖP del 1	16-18
5. Boverket – Vindkraftshandboken (januari 2009)	19-20
6. Yttrande över ÖP del 2	21-23
7. Yttrande över ÖP del 3	24-26
8. Avslutning	27-29
9. Underskrift av styrelsen	30

Bilagor:

Nr 1 Från Hallandsposten – Anders Wirdheim ordf. i Halmstads ornitologiska förening

Nr 2 Fotomontage

Nr 3 Karta från Banverkets landskapsanalys för Götalandsbanan (www.banverket.se)

Övrigt material som vi hänvisar till är Boverkets skrifter:

Vindkraften och landskapet (maj 2009)

Vindkraftshandboken (januari 2009)

Båda skrifterna finns på www.boverket.se

Energimyndighetens rapport 5866 www.energimyndigheten.se

Sammanfattning/inledning

Föreningen RÄTTVIS VIND i Holaveden yrkar att planen avslås.

Rättvis vind vill inledningsvis poängtera att föreningen inte är motståndare till vindkraft. Vi hävdar dock att placeringen av vindkraftverk skall ske på rätt plats med rätta förutsättningar. Människans boendemiljö och natur/kulturvärden måste beaktas och prioriteras.

"Vindkraftshysterin" får inte gå ut över dessa värden.

- Ödeshögs kommun har redan drygt 50% av sin elförsörjning genom vindkraftverk. Ett fåtal vindkraftverk behövs för att komma upp till kommunens vision om att bli självförsörjande. Om detta skall ske så **placera dem där de inverkar så lite som möjligt på livsmiljön för människor och djur/naturvärden och kulturmiljön.**
- Med begreppet självförsörjande menar Rättvis Vind i yttrandet, att den el som produceras sammanlagt av vindkraftverken inom kommunen ska motsvara den el som förbrukas inom kommunen på årsbasis. Vi bortser ifrån reglerkraften i yttrandet.
- Efter genomgång av förslaget till ÖP måste vi i Rättvis Vind tyvärr konstatera, att förslaget till ÖP är undermåligt. **Förslaget skall avslås** och ett helt nytt förslag skall göras av ny neutral personal.
- Förslaget till ÖP är enligt vår uppfattning **otydligt, krångligt och tolkningskrävande.** Det är viktigt att en ÖP är tydlig och lättförstådd. Man måste kunna förstå texten och kartorna. Detta är ett grundläggande krav och detta uppfylls inte i förslaget till ÖP. Förslaget är dessutom i tre delar vilket ytterligare krånglar till det hela och som gör att **hela förslaget måste göras om och då till en del istället för tre.**
- Ett stort antal medlemmar i Rättvis Vind har kontaktat styrelsen för Rättvis Vind. De har samtliga varit väldigt kritiska mot förslaget till ÖP. Man har till stora delar inte förstått förslaget och uppfattat det som fullt med tolkningar och dessutom i tre delar. En del har enbart läst några sidor och därefter gett upp.
- Länsstyrelsen i Kalmar skriver gällande översiktsplaner och detaljplaner följande: "Översiktsplanen är vägledande för efterföljande beslut som tas av såväl kommunen själv som andra myndigheter. Därför finns det krav på att den skall vara tydlig, lätt förstås av alla samt att konsekvenserna är beskrivna".
- Det är viktigt att förslaget till ÖP bygger på uppställda kriterier och inte inbjuder till en massa tolkningsmöjligheter. Förslaget är omöjligt att förstå och vad det kan

innebära för framtiden i Ödeshögs kommun. En översiktsplan måste också vara utformad så neutralt som möjligt. Detta förslag uppfyller inte alla dessa krav.

- Rättvis Vind önskar besked om ansvariga för förslaget till översiktsplan på WSP tidigare gjort någon översiktsplan gällande vindkraft och i så fall vilken eller vilka kommuner?
- **En översiktsplan skall utgå ifrån områden som är tillåtliga** för vindkraftsutbyggnad. Områdena skall störa omgivningen så lite som möjligt och f.ö. vara motiverade av ekonomiska och miljömässiga skäl. Förslaget till översiktsplan utgår ifrån motsatsen och anger områden där vindkraftverken inte skall vara.
- Rättvis Vind anser att vindkraftsfrågan är av väldigt stor betydelse för Ödeshögs kommuns framtid. Kanske den största frågan någonsin. Därför borde en helt ny översiktsplan utarbetas för hela kommunen och omfattande vindkraftsdelen som en del.
- Förslaget till ÖP ger **ett oförsvarligt intrång** i enskilda fastighetsägares rådighet över sin mark, bebyggelse och planering. Dessutom ger förslaget till ÖP möjligheter till ett otal vindkraftsetableringar som är direkt olämpliga i ett så rikt och levande kultur- och naturområde. Ödeshögs kommun är dessutom skyldiga att förvalta dessa värden inför framtiden.
- Finner förslaget till ÖP gehör hos våra folkvalda politiker finns stor risk för att landsbygden kommer att avfolkas och "förslummas". Rättvis Vind tror och hoppas att våra folkvalda politiker är införstådda med denna problematik och undviker detta. Svar på landsbygdsutvecklingen kommer vid kommunfullmäktiges beslut gällande ÖP:n. Fullmäktige måste också betänka, att slättbygden till stora delar redan har förstörts och byggts sönder av alla vindkraftverk. Skall detta även tillåtas ske med skogsbygden?
- Vid genomgång av förslaget till ÖP har Rättvis Vind konstaterat, att förslaget är väldigt otydligt, tolkningskrävande och genomgående med lägsta möjliga rekommenderade minimiavstånd t.ex. till fastigheter och kyrkor. Vi har förståelse för att en översiktsplan inte skall gå in på detaljer utan vara övergripande. Vid jämförelser med andra kommuners ÖP har vi dock sett att dessa inte alla är så otydliga som Miljö- och byggnämndens förslag i Ödeshög.
- **"Inflation"** finns i förslaget med orden: bör, kan, eftersträvas, där så är möjligt, ska upplevas, tydligt åtskilda, strävan, kan ses, normalt rör sig, kan vara, lämpligt avstånd,

troligen, styr minsta tänkbara avstånd, kommun anser, i de flesta fall, kan komma att krävas, om, måste studeras o s v.

- Rättvis Vind har uppfattningen, att dess otydliga ord i en ÖP kommer att tolkas på ett visst sätt vid ett tillfälle och på ett annat sätt vid ett annat tillfälle. Var finns då rättvisan och sannolikheten för en neutral handläggning av ärenden? Tolkningarna kommer väl mestadels att utföras av Miljö- och byggnämnden!
- Rättvis Vind uppmanar våra **folkvalda politiker** att noggrant ta del av miljö- och byggnämndens förslag till ÖP och därvid fundera på, varför alla dessa tolkningsfrågor finns och varför alla minimiavstånd föreslagits.
Har andra avstånd diskuterats? Försiktighetsprincipen!

Yttrande Översiktsplan del 1

På följande sidor lämnar Rättvis Vind synpunkter och åsikter på förslaget till Översiktsplan (förkortas ÖP). Siffrorna inom parentes hänvisar till sidor i ÖP:n. Text med **fet stil** är Rättvis Vind synpunkter

(3) 2006-12-18 antogs "policy – översiktsplanering för vindkraftsutbyggnad" av Miljötekniska nämnden.

- Rättvis Vind vill påtala att detta inte gjordes av fullmäktige. Det var nämligen fullmäktige som tog beslutet om tillägg till ÖP 2002-09-11.
- Vi ställer frågan varför och ifrågasätter värdet av en "policy" och lämpligheten av att bygglov utfärdats med stöd av en policy.

Kristianstad kommun skriver:

"Kommunfullmäktige har tidigare antagit en vindbruksplan som policydokument att ligga till grund för remisshantering av vindkraftärenden. Utställningsskedet tas nu om för att vindbruksplanen ska kunna antas som en tematisk översiktsplan enligt Plan- och bygglagen och därmed få högre status. Till planförslaget har därför tagits fram en miljökonsekvensbeskrivning baserad på den tidigare processen och de ställningstaganden som gjordes där från framtagande av samrådshandling till färdig policy".

- Vilket värde har policyn i Ödeshög antagen av Miljötekniska i Ödeshögs kommun 2006? Borde inte policyn från 2006 omarbetas och ingå i samma vindkraftsprogram som detta? Borde inte en helt ny översiktsplan gällande samtliga områden upprättas med anledning av den kommunövergripande vindkraftsdelen? Gällande ÖP är inte aktuell p.g.a. att den är för gammal och inaktuell?
- Skall det inte också ingå en miljökonsekvensbeskrivning för Ödeshögs kommun i förslaget till ÖP?
- Rättvis vind vill även ha svar på vad som gäller i gränstrakterna mellan det nya förslaget till ÖP och den "gamla" ÖP:n? T.ex. vilket avstånd gäller mellan en

vindkraftsgrupp i den "gamla" ÖP:n (policy från 2006) till en vindkraftsgrupp eller ett enstaka verk i det nya förslaget?

- Gäller policy från 2006 i Ödeshögs kommun med begränsad status med hänsyn till exemplet i skrivelsen från Kristianstad kommun?

(4) "I förhållande till ytan finns här färre bostäder, naturreservat, kulturminnen och riksintresse av olika slag".

- Detta ska enligt förslaget till ÖP:n avvika i hög grad.
- Rättvis vind önskar se framtagna statistik som stödjer detta. I annat fall ska citerad mening tas bort.

(4) "Inga formella beslut är fattade men inom kommunen finns en vision att man i framtiden ska vara helt självförsörjande på el, d v s vindkraften ska producera motsvarande mängd el som förbrukas i kommunen".

På sidan 10 står "Inom kommunen finns en målsättning att i framtiden vara självförsörjande på el med hjälp av vindenergi".

- Rättvis vind tolkar detta i vart fall som att inga mer vindkraftverk ska byggas efter att kommunen blivit självförsörjande. Kommunen ligger redan idag långt fram i detta mål.
- Rättvis vind önskar besked om hur många vindkraftverk som måste byggas för att uppnå detta mål. Troligtvis räcker det med ett fåtal verk. Det skulle då räcka med att Ödeshögs kommun utser en eller två områden för detta.
- Visionen för hela Sverige är 50 % självförsörjning av el genom vindkraft.
- Visionen i Ödeshög med 100 % är därmed följaktligen högt ställd!

(6) "Nya vindkraftverk bör i första hand uppföras på jordbruksmark".

"Avståndet mellan 2 vindkraftsetableringar bör vara minst 2 km".

"En grupp med vindkraftverk bör sällan överstiga 3 verk".

- Dessa länsstyrelseråd och riktlinjer gällde när vindkraftverken var betydligt mindre än dagens verk.
- Rättvis vind anser att rimligtvis bör väl avstånden nu öka istället för att dramatiskt minskas. Är inte detta ett rimligt och logiskt krav?

(10) "Producera energi under 98 procent av årets timmar under optimala förhållanden"

- Rättvis vind ställer frågan om detta skulle gälla för Ödeshögs skogsbygd och i så fall vill vi se något som styrker detta. I annat fall skall meningen strykas.

(10) "Bebyggelsen är glesare och de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna färre".

- Rättvis vind anser detta vara en grov generalisering och vill se fakta som styrker detta.

(10) MIUU-modellen.

- Vindkarteringarna av Uppsala universitet är som framgått av pressen av delvis undermålig kvalitet. Vad gäller för Ödeshögs kommun egentligen?

(12) "När vindkraftverk etableras i närheten av bebyggelse och blir ett inslag i människors miljö kan verken på olika sätt bli störande och orsaka ohälsa för boende".

- Rättvis vind anser, att ohälsan till största del orsakas av för korta avstånd. Ödeshögs kommun kan därför antingen bidra till ohälsa eller förhindra detta genom sitt beslut gällande förslaget till ÖP.

(12) "Avstånden bör öka i och med att verken blir allt större".

- Rättvis Vind ifrågasätter starkt på vilket sätt Miljö- och byggnämnden i Ödeshög har tagit hänsyn till ökade avstånd. Avstånd till kyrka har bl.a. sänkts ifrån 1000 meter till 500 meter.
- Rättvis vind vill att minst 10 gånger totalhöjden ska gälla till fastighetsgräns/kyrka/kultur- och naturvärden. Detta anser Rättvis vind vara ett logiskt och rimligt krav.

(12) "I skogslandskapet dämpas ljudet av trädens lövverk".

- Rättvis vind vill att denna mening kompletteras med - delvis under sommarhalvåret alt tas bort.

(13) "Rotorbladens rörelser skapar vissa timmar på dygnet skuggor som kan upplevas som störande".

- Rättvis vind vill förtydliga att enligt Boverket 2009 är skuggorna ett stort problem. Detta framgår inte tydligt nog i förslaget till ÖP.

(13) "Idag kan skuggeffekter reduceras genom att definiera de timmar om året när verken skapar störningen och under dessa timmar stänga av verken".

- Rättvis vind vill att det tydligt ska framgå, att i bygglov ska det föreskrivas att verk skall stängas av när skuggor ifrån vindkraftverk faller på bostadshus/tomt/fritidshus. På EOLUS Vinds informationsmöte uppgavs det nämligen av ansvarige Henrik Karlsson, att den förlorade elproduktionen var obetydlig om vindkraftverken stod stilla, när skuggor skulle falla över hus. Det var därför inga som helst problem med att stänga av verken aktuella tider. Därmed anser Rättvis Vind att vindkraftverken skall stå stilla när skuggorna träffar husfasaderna.
- Gällande bilden med skuggangivelserna anser Rättvis Vind, att det tydligt framgår av denna, att 500 meter till bostad är ett alldeles för kort avstånd. Detta skall vara 2km.

(13) "Genom sin storlek blir de visuellt dominerande inslag i landskapsbilden, ofta över stora arealer. Eftersom rotorbladen är i ständig rörelse drar det dessutom blickarna till sig."

"Stora vindkraftsanläggningar, vindkraftsparker, skapar ett nytt landskap med nya dimensioner, strukturer och måttstockar, en typ av industrilandskap. Även kringutrustningen bidrar med förändringen av landskapsbilden, som nya vägar, transformatorstationer och stängsel runt anläggningarna."

- Rättvis Vind instämmer med given beskrivning och av bl.a. "industrilandskap" och "stängsel runt anläggningarna". Gällande stängsel är frågan om det skall placeras vid det av kommunen bestämda säkerhetsavståndet?
- Rättvis vind har ej i Översiktsplan kunnat finna något angivet säkerhetsavstånd runt verken. Detta riskavstånd ska bedömas och bestämmas av kommunen (Boverket ifrån 2009 sid 32).

- Översiktsplan måste kompletteras med detta. I den "gamla ÖP:n" var det totalhöjden och 3 gånger rotordiametern. Avståndet bör väl ökas med tanke på verkens nu ytterligare högre höjder. Vestas har i sin manual 400 meter.
- Vem är skadeståndsskyldig och hur regleras skadestandsfrågan vid en olycka?

(13) "Å andra sidan kan skogsbygden med sin storskalighet och storslagenhet "svälja" stora anläggningar i högre grad".

- Rättvis Vind anser detta felaktigt och därför bör meningen strykas i förslaget till ÖP. 150 meter höga vindkraftverk kan inte "sväljas". De syns miltals omkring.

(14) "Inga vetenskapliga undersökningar är påträffade angående huruvida folk undviker ett område med vindkraft eller inte, men i den allmänna debatten kan det konstateras att vindkraft kan upplevas som störande av somliga".

- Rättvis Vind har uppfattningen att industrilandskap med vindkraftverkens negativa sidor kommer att starkt inverka på friluftslivet i områden med vindkraftverk. Inskränkt allemansrätt, buller, skuggor och det visuella. Bommar och stängsel med säkerhetsavstånd kommer att inverka i allra högsta grad på friluftslivet. Att det inte finns några vetenskapliga undersökningar beror på att det inte finns någon erfarenhet av vindkraftsverk i skogsbygd, eftersom detta är nytt. Därför skall försiktighetsprincipen tillämpas.
- Rättvis Vind anser att somliga i detta sammanhang är felaktigt. P.g.a. nämnda nackdelar vid friluftsliv bör ordet somliga ändras till "de flesta".

(14) "Fåglar kolliderar med vindkraftverk i liten utsträckning".

- Se bilaga 1 med fågelexperten Anders Wirdheim. I tidningsartikeln framgår bl.a. att man bör avvakta med de halländska vindkraftsplanerna i ett år. Kunskapen om vindkraften är alltför dålig enligt Anders. Detta gäller självklart även Ödeshögs kommun.
- "I liten utsträckning" bör bytas ut mot "i okänd omfattning". Rättvis vind anser även att det i översiktsplanen bör framgå, att över skogsbygden och t.ex. över Järnstad och Granliden förekommer omfattande flyttfågelstråk till och från fågelsjön Tåkern.
- Rättvis vind anser vidare att Ödeshögs kommun ska ge Tåkerns fältstation i uppdrag att under minst ett år undersöka fågellivet med bl. a flyttfågelstråken över skogsbygd. Havsörn och andra rovfåglar finns i området.
- Enligt Boverkets vindkraftshandbok ifrån 2009(sid 62): "Rovfåglar kan vara känsliga för lokalisering intill häckningsplatser och födosökslokaler. Det är därför nödvändigt med en kartering av fågelfaunan i området under minst en årscykel för att kunna bedöma påverkan på fågelfaunan".
- Rättvis vind vill understycka att det står "det är därför nödvändigt".

(14) Fladdermöss.

- Enligt boende finns det mycket fladdermöss i skogsbygden. Ovanliga arter har även observerats i Ödeshögs kommun.
- Rättvis Vind anser att inventering bör ske och att den ska framgå i Översiktsplan.
- Rättvis Vind vill också påtala att textmassan gällande fladdermöss är hämtad ifrån Boverkets vindkraftshandbok(2009 sid 63). Där står också "Det är vid svaga vindar

när insekter ansamlats som fladdermöss lockas att jaga högre upp i höjd med rotorbladen och risken kan bedömas som stor". **Bedömas som stor!**

(14) "Varken tama eller vilda däggdjur verkar störas av vindkraftverk".

- Rättvis vind anser att denna mening bör strykas eftersom det föreligger olika uppfattningar. Hästar och getter störs enligt boende vid Hishult, Laholms kommun. Vilda djur störs även eftersom de i vart fall försvinner i en tidsperiod efter vindkraftetableringen.

(14) Säkerhet.

- Som tidigare nämnts saknas angivet säkerhetsavstånd. Detta finns i Översiktsplanen för slättbygden och enligt Boverket är det kommunens uppgift att fastställa säkerhetsavstånd.
- Rättvis vind anser att det måste klart och tydligt framgå. Skadestandsreglerna måste klarläggas med tanke på vem som är ansvarig om någon allvarig olycka inträffar med exempelvis nedfallande is. Ödeshögs kommun är ansvarig för bestämmande av säkerhetsavståndet. Vem är skadestandsansvarig? Detta måste framgå i Översiktsplan.
- Rättvis Vind finner det mycket märkligt att säkerhetsavståndet helt är överhoppat med tanke på att det fanns med i Översiktsplan för slättbygden. Hur kommer ÖP:na att fungera ihop? En med säkerhetsavstånd och en utan! Dessutom är det en mycket viktig och angelägen bit i tillståndsbiten och allemansrätten m.m.
- Rättvis Vind utgår ifrån att säkerhetsavståndet är större än i Översiktsplan för slättbygden med tanke på att verken är högre. Riskerna har knappast blivit mindre med högre vindkraftverk och placering i skogsmark med mer folk i rörelse.
- Rättvis Vind har varit i kontakt med Arbetsmiljöverket och Svensk Maskinprovning i ärendet. Det är CE-märkningen som gäller och därmed tillverkarnas angivna skydds och säkerhetsavstånd.

(17) MIUU-modellen.

- Rättvis Vind vill påtala att felberäkningar har gjorts av Uppsala universitet på andra orter i Sverige gällande vindförhållandena, varför nya beräkningar bör inväntas.

(17) Bebyggelse

"Landskapsbygds kommun då den är glest befolkad".

- Rättvis Vind anser att detta är en grov generalisering av Ödeshögs landsbygd. Det finns ytterligare platser än i Översiktsplans nämnda som har samlad bebyggelse.
- Överhuvudtaget finns det relativt mycket bebyggelse på landsbygden i Ödeshögs kommun. Detta speciellt i den närmaste omgivningen av Ödeshög. Några få områden finns kanske som är att betrakta som är glest befolkade.
- Rättvis Vind anser med tanke på de negativa effekterna att det är viktigt med placering av vindkraftverk på rätt plats med rätta förutsättningar. Detta innebär bl.a. i områden där inga känner sig störda.

(18) "Kommunen är positiv till ny bostadsbebyggelse och verksamheter på landsbygden".

- Rättvis Vind ser mycket positivt på detta uttalande. Menar kommunen detta måste man också leva upp till det. Det man nu gör med förslaget till Översiktsplan är

direkt motsatsen. Kommunen "slår undan fötterna" för både fast boende och sommarstugeboende i stora områden av landsbygden. Varför framgår med tydlighet i förslaget till översiktsplan, som är ett direkt förslag på utarmning av landsbygden. Förslaget leder också till stora personliga konsekvenser för en väldigt stor del av de boende på landet. Vem vill bygga hus på landet eller satsa på "verksamheter"?

- Rättvis Vind anser definitivt att nämnda mening måste förtydligas. Ödeshögs kommun kan inte enbart skriva en "god" mening i en Översiktsplan och därefter i praktiken helt motarbeta en sådan målsättning.
- I detta sammanhang måste även en ekonomisk analys göras av kommunen med tanke på vad ett vindkraftsindustriområde ger i inkomst för kommunen, kontra en relativt "död" landsbygd med risk för många tomma hus.
- Rättvis Vind har från ett flertal boende i skogsbygden fått klara uttalande om, att om översiktsplan blir verklighet så "flyr" man kommunen. Detta ska sättas i relation till de relativt låga inkomsterna som kommer Ödeshögs kommun till godo från vindkraftsindustrin. Vilken storlek på skatteintäkterna missar kommunen på att ett antal boende "flyr" kommunen? Hur mycket missar affärsverksamheten på sommarstugeägare, som är köptrogna Ödeshög och lämnar kommunen? Vill någon flytta till Ödeshögs landsbygd eller tätort???
- Rättvis Vind konstaterar även att Miljö- och byggnämnden redan har börjat motarbeta landsbygden genom att ej bevilja bygglov för fritidsbostäder till förmån för en eventuell vindkraftsutbyggnad. Generellt bygglovsförbud för landsbygden lär föreligga. Eller? Detta ska jämföras med nämndens mening i Översiktsplan. Kommunen ger härmed otydliga och dubbla budskap, vilket ej enligt vår uppfattning får förekomma i en Översiktsplan.

(20) Natura 2000-områden, riksintressen och naturreservat m.fl.

- Rättvis Vind anser att det ligger ett mycket stort ansvar på Ödeshögs kommun på att bevara och ej förstöra dessa för framtiden mycket viktiga områden. Rejåla "respektavstånd" med försiktighetsprincipen måste föreläggas. Ingreppen med 150 meter höga vindkraftverk måste noga analyseras i aktuella områden. Det går knappast att ångra sig efter etableringarna och med detta följer givetvis försiktighetsprincipen.
- Rättvis Vind anser, att ÖP:n i stort sett enbart "andas" en lovsång till industrialisering av skogsbygden.
- Rättvis Vind är därför skeptisk till hur det i praktiken kommer att bli med tanke på ovan värdefulla områden.

(29) "Under anläggningsskedet och avvecklingsskedet finns risk att entreprenadverksamheten tillfälligt verkar störande på fågellivet".

- Rättvis Vind anser att "finns risk att" skall ändras till "kommer". Avverkning av skog och anläggande av vägar m.m. innebär en permanent störning på fågellivet, vilket skall tilläggas i förslaget till ÖP. Ordet tillfälligt ska därför strykas i meningen.

(29) "Inom programområdet är främst Visjön, Bonderydssjön, Renemokärret och Trehörnasjön viktiga uppehållsställen".

- Rättvis Vind anser, att komplettering skall ske med att fågelsjön Tåkern inverkar stort på fågelbeståndet även i skogsbygden. Nämnas kan bl a flyttfågelsträcken och beståndet av havsörn, fiskgjuse och andra rovfåglar.

(29) Fladdermöss.

- Rättvis Vind ställer frågan återigen, om det är tillräckligt undersökt om vilka ovanliga sorter det finns och var de i så fall finns inom kommunen? Finns ingen undersökning bör en sådan utföras och ingå i ÖP:n.

(32) Holavedens odlingslandskap.

- Rättvis Vind vill ha en förklaring på vilket sätt Holavedens utvecklingsplan påverkat och inverkat på förslaget till ÖP:n.

(32) "Avståndet till kyrkor måste beaktas".

- Enligt förslaget till ÖP vill Miljö- och byggnämnden sänka detta avstånd ifrån 1000 meter till 500 meter. Rättvis Vind undrar då om miljö- och byggnämnden beaktat detta på rätt sätt genom att sänka avståndet. Vi anser det helt respektlöst av miljö- och byggnämnden att sänka till 500 meter. Detta när vindkraftverken dessutom blivit minst 50 meter högre. Var finns logiken?
- Ekonomiska intressen kan väl inte få gå ut över respekten för kyrkor m.m.?
- Avståndet skall givetvis höjas till 10 X totalhöjden på vindkraftverken. Detta innebär samma respektavstånd som i tidigare ÖP med tanke på höjden på kommande vindkraftverk.

(32) "Något generellt skyddsavstånd är därför svårt att ange utan bör provas i varje enskilt fall".

- Rättvis Vind anser, att det skall framgå vem det är som utför provningen. Lämpligen skall detta vara av länsstyrelsens miljövårdsenhet och kulturmiljöenhet och inte av Miljö- och byggnämnden i Ödeshög, som lämnat detta förslag till ÖP med tydligt uttalad målsättning för minimiavstånd i största möjliga omfattning. I planen måste det på något ställe förklaras skillnaden mellan skyddsavstånd, säkerhetsavstånd och buffertzona m.m.

(34) "Att bestämma ett generellt skyddsavstånd från vindkraftverken är inte möjligt, eftersom störningarna från verken påverkas av lokala förutsättningar, såsom topografi, vindriktning och verkens storlek".

- Rättvis Vind anser det fullt möjligt med ett generellt angivet skyddsavstånd. Avståndet skall vara i meter och tilltaget så att boendes risk för störningar minimeras. Försiktighetsprincipen skall tillämpas utöver ett rejält tilltaget bullermättningsområde.
- Gotland m. fl. andra kommuner har angett skyddsavståndet till 1000 meter. Detta för sina kommuninnevänares bästa och för att man skall slippa alla gränsdragningsproblem. Gotland bestämde detta redan när verken var betydligt mindre.
- Idag borde avståndet anges till minst 10 gånger verkets totalhöjd. Frankrike har ett generellt avstånd på 1500 meter.

- Ovanstående citerade mening skall alltså bytas ut då den är felaktig. Detta eftersom Gotland med de flesta andra kommuner har avstånd i meter. Varför omöjligt i Ödeshög?
- Miljö- och byggnämnden konstaterar även att ett generellt skyddsavstånd inte kan anges p.g.a. lokala förutsättningar, topografi, vindriktning och verkens storlek. Detta är i och för sig kloka ord och till en del beskrivning av verkligheten. Hur kan då Miljö- och byggnämnden med ledning av ovan uppräknade välja minimiavstånd? Det framgår väl med all tydlighet att man således inte kan utgå ifrån minimiavstånd med ledning av alla osäkerhetsfaktorer.
- Rättvis Vind ställer därför följdfrågan, varför man på annan plats i ÖP:n angivet skyddsavståndet till 500 meter, som i de flesta fall skall räcka till för 40dB(A). Miljö- och byggnämnden framför motstridiga åsikter i samma fråga.
- Rättvis Vind hoppas på att våra lokalpolitiker genomskådar varför ÖP:n utformats på ett visst sätt. Den ekonomiska vinningen för ett fåtal kan inte få genomsyra en ÖP med tanke på Ödeshögs framtid.
- Rättvis Vind anser det som självklart med tanke på alla boende i skogsbygden, att ett väl tilltaget skyddsavstånd skall anges i meter och detta i enlighet med försiktighetsprincipen.

(34) "Solig och vindstilla sommardag".

- Om det är vindstilla lär väl även rotorbladen stå stilla och därvid förhoppningsvis inga ljud ifrån dem. Däremot hörs ett tydligt ljud ifrån den elektriska utrustningen med motorer som ligger i "stand by" läge.

(35) "Kan åtgärder göras på källan".

- Avser Miljö- och byggnämnden därvid, att vindkraftverket skall köras på lägre mode?
- Finns det några uppförda vindkraftverk i Ödeshögs kommun som körs på lägre mode?
- Finns det några beviljade tillstånd för vindkraftverk som skall köras på lägre mode?
- Rättvis Vind vet, att detta inte skötts på ett flertal andra platser runt Sverige. Troligtvis ej heller i Ödeshögs kommun.
- I bygglovsbeslut ska därför inte vindkraftverk tillåtas att köras på lägre mode. Detta finns som villkor i vissa kommuner och ska enligt vår uppfattning även gälla Ödeshög.

(35) "Dessa aspekter måste studeras vid eventuella vindkraftsetableringar".

- Rättvis vind befarar att detta enbart är fina ord som i praktiken inte kommer att beaktas.

(35) "Bullerberäkningar måste utföras vid varje aktuell etablering".

- Rättvis Vind utgår ifrån, att Miljö- och byggnämnden känner till det omfattande fusket som pågår och pågått runt Sverige bland exploatörerna med bullerberäkningarna. Den citerade meningen skall därför enligt Rättvis Vind kompletteras med att bullerberäkningarna skall utföras alt. kontrolleras av neutral och oberoende bullerexpert. Detta bör gälla samtliga bullerberäkningar gällande

vindkraftsansökningar. Skulle förslaget till ÖP bli antaget är bullermätningarna extra noga eftersom ÖP:n generellt sett rakt igenom ligger på minimimått.

(36) "Åtgärder kan vidtas för att minska påverkan från skuggor genom att exempelvis förse vindkraftverk med skuggsensorer, så kallad avkopplingsautomatik, eller programmera verken så att de stoppas under vissa tider som är extra känsliga".

- Rättvis Vind anser, att det tydligt och klart skall framgå att vindkraftverken skall stängas av när skuggorna träffar fastighetstomt.
- Det bör även framgå att skuggor bildas upptill 3 km ifrån ett vindkraftverk. På vilket avstånd skall skuggberäkningar utföras?

(36) Landskapsbild.

- Rättvis Vind anser att Miljö- och byggnämnden återigen försöker att legalisera vindkraftsindustriområden i skogsbygden. Slättlandskapet är och har genom vindkraftverken gjorts till ett industrilandskap. Detta förhållande finns ännu ej i skogsbygden och därför skall man vara mycket försiktig med beslut i den riktningen.

(36) "Landskapet i skogsbygden kan rent generellt därför klassas som relativt tåligt för vindkraftverk, då rums- och siktavgränsande element gör att vindkraftverken i många fall hamnar i "bakgrunden" och inte konstant syns i de omgivande vyerna".

- Hur kan 150 meter höga vindkraftverk hamna i "bakgrunden"? Detta då de syns ifrån flera mil.
- Rättvis Vind inser att om man står mitt i ett skogsområde så skymmer träden delvis. Från längre håll, vägar och öppet landskap syns dock vindkraftverken tydligt på långt håll.
- I en ÖP skall man utgå ifrån "värsta fall" och inte genomgående förminska farorna och olägenheterna.
- Rättvis Vind vill även här påtala exploatörernas tillrättalagda fotomontage. Detta framgår med tydlighet på fotomontagen gjorda till sökt etablering i Norra Kärr. Se bilaga 2
- Rättvis Vind vill än en gång påtala att översiktsplanen måste göras på ett neutralt sätt.
- Miljö- och byggnämnden har delvis rätt i nästa avsnitt, där det står att landskapsbilden domineras av vindkraftverk på omkring 2 – 3 km eller inom 10 gånger sin egen höjd(rätt avstånd är upptill en mil). Detta tillsammans med bullerutbredningen och skuggbildningarna gör att Rättvis Vind har minst denna gräns för en acceptabel vindkraftsindustrietablering(10 x totalhöjden).
- Enligt Miljö- och byggnämnden syns verken upptill en mil. Detta skall vara upptill flera mils avstånd.
- Boverket ifrån maj 2009 skriver på sid 24 "Ett landskap kan också vara tåligt ur någon aspekt och känsligt ur någon annat. Därför kan det vara svårt att bara beskriva ett landskap som tåligt eller känsligt utan att samtidigt definiera vad det är i landskapet som gör det tåligt eller känsligt". "Mer komplicerat blir det med en etablering i ett landskap som är småskaligt, när det finns en komplexitet i form av dalar och höjder, skogspartier, öppna åkrar och ängar, gläntor och utsiktspunkter, så varierar upplevelsen av etableringen betydligt mer från plats till plats".

- Rättvis Vind anser, att Ödeshögs skogsbygd stämmer in på det sistnämnda.
- Har hänsyn tagits till detta i förslaget till ÖP?

(36) "Det bör studeras om och hur planerade verk kan komma i direkt konflikt med blickpunkter, siktlinjer, symbolvärden och landmärken".

- Detta måste ske på ett opartiskt sätt. Rättvis Vind ställer frågan, vem som skall studera detta och ha bestämmanderätten? Detta måste ske på ett opartiskt sätt.

(36) "Vindkraftverk om tre stycken uppfattas oftast som mest harmoniskt".

- Rättvis Vind håller med om att grupper i normalfallet skall bestå av max 3 vindkraftverk. Detta bör skrivas in i förslaget till ÖP.

(37) "Grupper av vindkraftverk bör endast tillåtas med ett avstånd från varandra där vindkraftsparkerna är tydligt åtskilda för att inte skapa en orolig och konkurrerande landskapsupplevelse".

- Rättvis Vind ställer givetvis frågan till Miljö- och byggnämnden – vad är tydligt åtskilda?
- I gällande ÖP för slätten står det angivet minst 2 km och detta med betydligt lägre verk. Logiskt skall avståndet därför bli betydligt längre än 2 km. Ett minsta avstånd i km måste preciseras.
- Avståndet på 2 km i ÖP:n för slätten är också i lägsta laget i jämförelse med ett flertal andra kommuner.
- Rättvis Vind vill också här påminna om hur det idag ser ut på slätten p g a för korta avstånd mellan grupperna.
- Det finns dessutom exempel bakåt i tiden ifrån Ödeshögs kommun som visar att miljö- och byggnämnden gett bygglov trots att angivna minimimått ej uppfyllts. Hur kommer det då att bli i skogsbygden med tolkningar av "tydligt åtskilda"?

(37) "Mindre avstånd kräver särskilt tydliga studier avseende påverkan och omfattning. Skog, terräng mm kan vara avgörande frågor för hur nära grupper av vindkraftverk kan placeras från varandra".

- Rättvis Vind ser även här faran i dessa tolkningsmeningar.
- Rättvis Vind anser, att det inte skall finnas utrymme i en ÖP för tolkningar i denna stora omfattning som en Miljö- och byggnämnd kan tolka hur som helst.

(37) "I samband med vindkraftsetableringar skall landskapsbilsanalys göras av sökanden. Syftet med landskapsanalys är att beskriva det landskapet som vindkraftverken ska placeras i, samt bedöma vilka konsekvenser och påverkan detta kan medföra. Analysen ska även omfatta ett antal fotomontage för att på ett enkelt sätt visa verkens visuella påverkan".

- Rättvis Vind finner det extremt märkligt att denna viktiga analys skall göras av exploatörerna. Att de som är partiska med ekonomiskt vinningssyfte skall utföra en neutral landskapsanalys är fullständigt frånstötande och verklighetsfrämmande.
- Gällande fotomontage bifogas ett par exempel på sådana, som visar hur oneutralt sådant utförs.
- En landskapsanalys måste göras med utgångspunkt för hela kommunen. Det måste framstå med tydlig klarhet hur resultatet blir med ett antal analyser för varje

område med olika partiska exploatörer, som ser det hela till största delen enbart ur ekonomisk synpunkt. Vilken utbildning har exploatörer på detta?

- Rättvis Vind anser det helt självklart att en sådan analys skall ske av en neutral landskapsarkitekt och därmed är förslaget till ÖP även gällande denna del helt förkastlig.
- Förslaget om "Exploatörernas landskapsanalys" är alltså inte genomtänkt.
- Enligt Boverket ska dessutom en landskapsanalys ske tidigt i processen.

Se Boverket – Vindkraften och landskapet, att analysera förutsättningar och utforma anläggningar(maj 2009). Där framgår på åtskilliga ställen det orimliga i miljö- och byggnämndens förslag. Bl. a. följande:

- Sid 13. "Genom information och en process där lokalbefolkningen involveras kan man planera för vindkraft och samtidigt ta tillvara människors erfarenheter, kunskap och intressen". **Lokalbefolkningen involveras.**
- Sid 15. "Landskapsanalysen är också något att kommunicera kring, som kan skapa förståelse och legitimitet i planeringen för vindkraftsanläggningar. Analysen kan ge stöd i den översiktliga planeringen när det gäller att avgöra vilka områden som är lämpliga, mindre lämpliga och olämpliga för utbyggnad av vindkraft". **Översiktliga planeringen.** "Landskapsanalysen bör vara ett av flera planeringsunderlag i planeringen för utbyggnaden av vindkraft, på översiktlig nivå såväl som på projektnivå". **Översiktlig nivå såväl som på projektnivå.** "Många kommuner gör nu tillägg till den kommunomfattande översiktsplanen. Landskapsanalysen kan då vara användbar som underlag i planeringen". **Underlag i planeringen.**
- Sid 19. "Som utgångspunkt kan man ibland använda regionala eller lokala kulturmiljöprogram eller exempelvis bevarandeprogram för odlingslandskap". **Har detta gjorts?**
- Sid 20. "Genom att fråga människor om hur de uppfattar, använder och värderar landskapet ger man landskapsanalysen legitimitet och trovärdighet". **Fråga människor.** "Nya dominerande inslag kan utmana ordningen och minska möjligheter att läsa och förstå maktspråket i landskapet".
- Sid 30 "Topografin, de måste anpassas i varje enskilt fall. En sådan anpassning kan vara att välja samma navhöjd för alla eller några av verken i en grupp. Man kan också välja att låta navhöjderna följa landskapets höjdförändringar. Om skillnaden i navhöjd blir mer än 5 meter mellan näraliggande verk bör man som regel anpassa tornhöjderna. Verk som placeras på toppen eller på topparna av bergsmassiv uppfattas som mer dominerande i landskapet jämfört med om de placeras nedanför topparna. Om verk placeras på en mindre kulle uppfattas kullen som fundament till kraftverket. Verket får därigenom en mer dominerande plats i landskapet". **Samma navhöjd.**
- Sid 43. "En landskapsanalys kan fungera som ett av flera underlag för dialog i samrådsprocessen när en plan för utbyggnad av vindkraft ska tas fram". **Dialog i samrådsprocessen.**
- "Arbetet med landskapsanalysen i planen lades upp som en bred och öppen process inriktad på lärande och dialog". "Landskapsanalysen, som togs fram av en konsult,

utgjorde ett preliminärt underlag för dialogen med kommuninnevånare, intressenter, tjänstemän och politiker. Resultatet av dialogen åskådliggörs i vindbruksplanen, där landskapsanalysen har vägts samman med andra värden och verksamheter i landskapet”.

- Sid 49. ”Enbart produktionsoptimering som lokaliseringsprincip kan visa sig förödande för vindbrukets möjligheter att samverka med landskapets andra värden, opinionen mot vindkraften lokalt samt möjligheter till en större utbyggnad i kommuner eller regioner”. **Produktionsoptimering. Ödeshögs förslag till ÖP?** ”Det kan till exempel uppfattas som provocerande att enbart hänvisa protester mot förändringen till vindkraftens nationella betydelse eller globala miljöfördelar”.

Rättvis Vind anser det helt självklart, att en landskapsanalys med anledning av ovan skall göras av en neutral landskapsarkitekt. Detta är extra viktigt med tanke på att översiktsplan för vindkraft säkerligen kommer att ha en utomordentligt stor betydelse för Ödeshögs kommuns framtid.

Forts del 1

(37) ”Området är glest bebyggt med enskilda gårdar med åkrar och ängar insprängda i skogen”.

- **Rättvis Vind anser som tidigare framgått att ovan generalisering är felaktig. Ett flertal områden finns med sammanhållen bebyggelse och ytterligare sådana områden finns, som inte tagits upp i förslaget till ÖP:n.**
- **Överhuvudtaget är skogsbygden enligt vår uppfattning till största delen inte speciellt glesbebyggd.**
- **Rättvis Vind anser, att citerad mening skall formuleras om alt. strykas. Vad jämför man med för att göra bedömningen – glest bebyggt-?**

(43) ”Redovisning bör ske på vilket sätt en ekonomisk fond upprättats för framtida demontering, samt beräkning av den framtida demonteringskostnaden”.

- **Rättvis vind anser, att bör skall bytas ut mot skall i meningen. Det skall även framgå att demonteringen omfattar betongfundamentet.**

(46) ”Mellan grupper bör det vara ett avstånd där grupperna ska upplevas som tydligt åtskilda. Strävan bör vara att bara en vindkraftpark kan ses från plats där människor normalt rör sig”

- **Rättvis Vind anser, som tidigare nämnts att avståndet skall anges i meter. I ÖP för slätten är avståndet minst 2 km och detta måste bli större, när verken blir högre.**
- **Ett flertal andra kommuner har 4 – 5 km mellan grupper. Flera länsstyrelser anser också att 3 – 5 km är lämpligt(se boverket 2009 sid 52).**
- **Förslagets otydliga citerade mening skall enligt Rättvis Vinds uppfattning kompletteras med ett minimimått på 4 – 5 km.**

(46) "Kommunens bedömning är att vindkraftverk räknas som grupp om ljudnivån från ett vindkraftverk överstiger 40 dB(A) vid nästa vindkraftverk".

- Rättvis Vind har den bestämda uppfattningen att hela meningen skall strykas. Vad menas och vilka konsekvenser får en sådan mening i en ÖP?
- Hur kan en Miljö och Byggnämnd överhuvudtaget komma med ett sådant förslag i en ÖP?
- Enligt förslaget räknas det således som grupp när bullret överstiger 40 dB(A). Vad är det när bullret är 39,9 dB(A)? Enstaka verk? Kan man då placera ett antal enstaka verk i närheten av varandra? För det mesta finns det ett avstånd mellan verken på 500 meter för att verken inte skall ta vind av varandra. Blir alla vindkraftverk därmed enstaka verk?
- Denna del av förslaget verkar som mycket annat ej genomtänkt.
- Länsstyrelsen uppfattning är att grupper lämpligast består av 3 verk.
- Rättvis Vind förelår att förslaget gällande 40dB(A) stryks och istället införs ett minimiavstånd mellan grupper på 4 – 5 km. Flera länsstyrelser rekommenderar 3 – 5 km.

(46) "Ett generellt skyddsavstånd på 500 meter till bostadshus är i de flesta fall tillräckligt för att klara riktvärdet max 40 dBA".

- Rättvis Vind anser, att avståndet till fastighetsgräns skall vara minst 10 gånger totalhöjden. Vi anser vidare att Miljö- och byggnämndens förslag visar på likgiltighet och avsaknad av empati för de boende i Ödeshögs skogsbygd.
- Varför väljer Miljö- och byggnämnden i annat fall genomgående i förslaget till ÖP minimiavstånd?
- Tidigare vid lägre verk fanns skyddsavstånd hos Boverket angivet till 500 – 1000 meter och det framgår även att avståndet bör öka i och med att verken blir större.
- En ÖP med ovan föreslaget avstånd från nuvarande Miljö- och Byggnämnd skulle sannolikt innebära katastrofala beslut för skogsbygden och i förlängningen för hela Ödeshögs kommun.
- På sidan 18 i förslaget till ÖP står det att "Kommunen är positiv till ny bostadsbebyggelse och verksamheter på landsbygden".
- Rättvis Vind uppmanar därför Miljö- och byggnämnden: **VISA DET DÅ OCH STJÄLP INTE BOENDET I SKOGSBYGDEN.**

(46) "Vid en ansökan av vindkraftsetablering som är på närmare avstånd än 500 meter till bostadshus kan komma att krävas en detaljplanläggning för etableringen. Dessutom skall göras en behovsbedömning för att utreda om en tillhörande miljökonsekvensbeskrivning(MKB) behöver upprättas i samband med planarbetet".

- Rättvis Vind påtalar inledningsvis att otydligheterna återigen genomsyrar hela förslaget och den citerade meningen.
- Förslaget innebär även, att Miljö- och byggnämnden skall kunna ge bygglovstillstånd även under 500 meter. Detta stärker ytterligare Rättvis Vind i sin uppfattning om miljö- och byggnämnden i Ödeshög och dess avsaknad av respekt för boende i skogsbygden.
- Rättvis Vind anser av detta skäl och även av andra skäl att vi har rätt att kräva, att detta skogsbygdsfientliga förslag till ÖP helt skall förkastas och att ny neutral personal gör ett nytt förslag.

- Rättvis Vind anser även att det inte skall behöva utredas om en MKB behöver göras. Den skall göras likväl som en detaljplan alltid skall göras, när avståndet är mindre än 500 meter.

(48) "Etablering av vindkraftverk kräver tillstånd från markägare. Ägaren av den mark som avses etablera vindkraft på har en stark ställning i ett vindkraftsärendet och avgör i praktiken om ärendet skall gå vidare".

- Rättvis Vind vill här påtala, att ovan skall ställas i kontrast till att angränsande markägare tydligen inte har något att säga till om. Beviljar Miljö- och byggnämnden tillstånd för vindkraftverk innebär det med automatik "död mans hand" inom 40 dB(A) – området. Enligt miljö- och byggnämndens förslag är detta tydligen acceptabelt ända fram till aktuellt bostadshus. Fastighetsägare kan alltså i praktiken belastas med bygglovsförbud på största delen av sin mark. I de flesta fall utgår ej heller någon ersättning för detta. Fastighetsägare drabbas dessutom av buller, skuggor och det visuella. I praktiken kan det innebära dessa skadeverkningar på merparten av fastighetens areal. Medgivande av granne krävs inte. Sänkning av fastighetens värde följer sannolikt med 30 – 50 procent.
- Rättvis Vind anser, att en ansvarskännande kommun med Miljö- och byggnadsnämnden i spetsen måste reglera dessa uppenbara orättvisor i en översiktsplan.
- Bullergränsen med 40 dB(A) skall givetvis läggas vid fastighetsgränsen, om inte annat överenskommits genom exempelvis grannmedgivande. Bullergränsen borde dock generellt vara på 35d(B)A istället för 40 dB(A).
- Miljö- och byggnämndens förslag till ÖP med genomgående minimiavstånd förstärker ytterligare de uppenbara orättvisorna.
- Återigen är det Miljö- och byggnämndens minimala avstånd i förslaget till ÖP:n, som medför ett antal negativa effekter för boende i skogsbygden och för skogsbygdens framtid. Det kan inte vara rätt att en ÖP utformas för att ett fåtal markägare skall ges rätt att "sko sig" på alla övriga som bor i skogsbygden.
- Rättvis Vind kräver, att Ödeshögs kommun beslutar om ett rejält tilltaget skyddsavstånd och försiktighetsavstånd mellan bostad och vindkraftverk. Detta skall räknas till fastighetsgränsen. Rättvis Vind anser att avståndet skall vara minst 10 gånger totalhöjden.
- Ödeshögs kommun har härvid möjlighet att genom ett rejält skyddsavstånd visa, att man är en ansvarskännande kommun inför sina invånare. Detta i motsats till det nuvarande förslaget i ÖP:n, som är direkt skogsbygdsfientligt.
- ÖP:ns förslag på 500 meter som respektavstånd till kyrka är också ett tydligt bevis på Miljö- och byggnämndens allmänna respektlöshet inför sin omgivning och boende inom kommunen.
- I ÖP:n för slätten är respektavståndet 1000 meter till kyrka. Verken är nu betydligt högre, vilket logiskt skall innebära längre avstånd. Miljö- och byggnämnden föreslår nu helt ofattbart en sänkning till 500 meter!!!
- Rättvis Vind anser, att det fåtal verk som behövs byggas inom kommunen för att nå upp till målet om självförsörjning kan placeras på en plats eller ett fåtal platser, där de står minimalt störande för sin omgivning.
- Rättvis Vind påminner om Boverkets uppfattning ifrån maj 2009 på sid 49 "Enbart produktionsoptimering som lokaliseringsprincip kan visa sig förödande för

vindbrukets möjligheter att samverka med landskapets andra värden, opinionen mot vindkraften lokalt samt möjligheter till en större utbyggnad i kommunen eller regionen”.

(48) ”Exploator skall sända informationsbrev med detaljerad information om planerade verk till samtliga personer som äger fastigheter som gränsar till aktuell fastighet där planerat verk avses uppföras”.

- Rättvis Vind anser, att detta skall ske till alla boende inom 2 km. Detta eftersom de boende inom detta avstånd drabbas på flera sätt med bl. a. sänkt fastighetsvärde, buller, skuggor och det visuella. Fastigheter kan också ligga väldigt nära ett kommande vindindustriområde utan att vara direkta rågångsgrannar. Förslaget till ÖP verkar ej genomtänkt och måste ändras. Jämför med skadestandsreglerna i Danmark.

Rättvis Vind vill också påtala följande, som är hämtat ifrån Boverket och dess vindkraftshandbok ifrån januari 2009

Rättvis Vind vill att Boverkets åsikter jämförs med förslaget till ÖP ifrån Miljö- och byggnämnden.

- sid (11). ”Inställningen till vindkraften är ofta individuell och beroende på flera faktorer, men en öppen process som äger rum i dialog med allmänhet och berörda intressenter ger en större acceptans för utbyggnaden”. **Jämför detta med ett samrådsmöte en onsdag kl 17.00 och med 50% fritidsboende i kommunen, som därigenom inte får möjlighet att närvara. Detta trots skriftligt inlämnade önskemål om samrådsmöte lördag eller söndag.**
- (33) ”Det är i allmänhet bra att med skyltar informera människor som rör sig i närheten av vindkraftverken, men särskilt om rekommenderat säkerhetsavstånd och eventuella riskzoner”. **Det finns inget generellt säkerhetsavstånd i förslaget. Säkerhetsavstånd finns på slätten i den ”gamla” ÖP:n. Skillnaden?**
- (35) ”Ljudabsorptionen i luften varierar med frekvens, fuktighet och temperatur på ett komplext sätt. Nära vindkraftverket kan det ”svischande” ljudet från bladen ha en nästan väsande karaktär. På större avstånd blir ljudet dovare. Detta beror på att frekvensspektret förändras på grund av luftabsorptionen. Luftdämpningen avtar med ökande relativ fukthalt”. **Är det då lämpligt med minimiavstånd som i förslaget?**
- (36) ”Vindkraftverk ger upphov till en roterande skugga som rör sig snabbt och kan skapa irritation. Rörliga skuggor på en vägg inomhus, eller i ett rum, kan efter en tid ge stressreaktioner”. **Orsakar ohälsa t.ex. stressreaktioner.**
- (40) ”I ett lokalt perspektiv kan vindkraftverken påverka den biologiska mångfalden, t.ex. genom påverkan under byggtiden och genom grundläggning och ledningsdragning och vägdragning. Fåglar och fladdermöss riskerar att kollidera med vindkraftverk, och vissa fågelarter kan upphöra med att söka föda, rasta eller häcka nära vindkraftverk”. **Hur påverkar väg- och ledningsdragningar naturen? Fåglar.**

- (41) "En landskapsanalys i landskapskonventionens anda utgår från landskapet som helhet och omfattar en rad olika aspekter, inte endast de fysiska karaktärsdragen utan även de kulturhistoriska, sociala och funktionella. Ofta behövs en kombination av olika metoder och delanalyser för att landskapet som helhet ska kunna belysas. De olika aspekterna hänger samman med varandra och alla ska beaktas i analysen. I samband med vindkraftsplanering undersöker man naturgeografiska, kulturhistoriska, funktionella och /eller visuella sammanhang, som tillsammans visar hur känslig eller tålig en miljö är för vindkraft".
- (48) "Möjligheterna till anpassning av stora vindkraftsparker är naturligtvis helt olika jämfört med möjligheterna att anpassa enstaka verk".
- (50) "Finns det element i landskapet som kan samverka med en vindkraftsetablering, t.ex. moderna landskapselement som kraftledningar, motorvägar eller industribyggnader?".
- (50) "Om skillnaderna i navhöjd blir mer än 5 meter mellan näraliggande verk, bör man som regel anpassa tornhöjderna". **Detta skall framgå i förslaget till ÖP.**
- (52) "Vindkraftsutbyggnad där alla synriktningar upptas av verk kan uppfattas som ett "intaget" landskap – ett industriellt vindkraftsområde som motverkar vindkraftsintresset genom en dålig hushållning med utrymmet för vindkraft. Att hålla avstånd mellan olika grupper av vindkraftverk är därför viktigt. Då undviker man också att ögat läser samman olika grupper till en stor sammanhängande grupp. Som exempel kan nämnas att flera länsstyrelser rekommenderar ett minsta avstånd mellan grupper på 3 – 5 km". **Slätten i Ödeshögs kommun är alltså ett "intaget" landskap och därför måste Ödeshögs kommun vara rädd om sin skogsbygd.**
- (56) "Viktigt att tänka på är att vindkraftverk som placeras nära t.ex. ett byggnadsminne, en kyrka eller en fornlämning ofta läses ihop med den befintliga kulturmiljön på ett olyckligt sätt".
- (62) "Rovfåglar kan vara känsliga för lokalisering intill häckningsplatser och födosökslokaler. Det är därför nödvändigt med en kartering av fågelfaunan i området under minst en årscykel för att kunna bedöma påverkan på fågelfaunan". **Minst en årscykel.**
- (63) "Det är vid svaga vindar när insekter ansamlats som fladdermöss lockas att jaga högre upp i höjd med rotorbladen och risken kan bedömas som stor". **Stor risk.**
- (98) "I arbetet med att ta fram en översiktsplan krävs som regel ett omfattande planeringsunderlag i form av inventeringar, statistik m.m. I en översiktsplan som innefattar vindkraftsutbyggnad är en landskapsanalys ett viktigt underlag, och en sådan bör genomföras på ett tidigt stadium". **Tidigt stadium. Jämför med förslaget och att exploatörerna skall göra detta.**
- (114) Exempel på villkor för verksamheten som kan ställas i tillståndsbeslutet. "I anslutning till vindkraftverken ska det finnas varningsskyltar som innehåller information om risk för nedfallande snö, is och anläggningsdelar. Utformning, bestämning av antalet skyltar samt den närmare placeringen av dessa skyltar ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten".

Yttrande Översiktsplan del 2

Rättvis vind upprepar inte en del synpunkter som redan lämnats i del 1.

(3) "De kriterier som kommunen anser är viktigaste aspekter att värna om är frågor som berör bebyggelse, friluftsliv och naturmiljö".

- Rättvis Vind anser inte, att förslaget till ÖP lever upp till detta. På vilket sätt visar kommunen detta i förslaget till ÖP?
- Var finns individen och livskvaliteten för de boende?

(3) "Samlad bebyggelse".

- Rättvis Vind vill ha svar på vilken tolkning som gäller på samlad bebyggelse? Enligt t.ex. Falkenbergs ÖP är detta vid minst 5 hus med maximalt 100 meter mellan huvudbyggnaderna. Enligt denna tolkning finns det ytterligare områden i Ödeshögs kommun som utgör samlad bebyggelse. Dalbobeta saknas bland de uppräknade men är utritat på kartan. "Åbygatan" utgörs också t.ex. av samlad bebyggelse.

(3) Utvecklingsområden – Bebyggelse mm "En exakt gräns avses ej anges utan kartan ger en indikation på att det ej är lämpligt med vindkraftsetableringar inom eller i närheten av avgränsat område".

- Rättvis Vind anser, att otydligheterna med diffusa uppgifter fortsätter i förslaget till ÖP.
- Rättvis Vind vill åter påtala, att detta kan tolkas på ett väldigt godtyckligt sätt av miljö- och byggnämnden.

(4) Tysta områden "En exakt gräns avses ej anges utan kartan ger en indikation på att det ej är lämpligt med vindkraftsetableringar inom eller i närheten av avgränsat område".

- Rättvis Vind påtalar härvid att otydligheterna fortsätter.

(5) "Riksintressen/natura 2000".

- Rättvis Vind vill att det skall finnas ett minimiavstånd på 10 X totalhöjden på vindkraftverken till de aktuella områdena. Förslaget ger nämligen utrymme för vindkraftsetableringar i direkt anslutning till områdena.

(6) Allmänt och Växt- och djurliv.

- Rättvis Vind anser att otydligheterna fortsätter och med div. tolkningsmeningar. Planen måste bli tydligare.

(6) "Hur fågellivet och fladdermöss påverkas lokalt vid en vindkraftsetablering måste projektör utreda vid varje enskilt fall".

- Rättvis Vind anser, att detta måste ske av experter och gemensamt för hela skogsbygden. Partiska exploatörer gör troligtvis ej detta på ett neutralt sätt och saknar kunskap.
- Rättvis Vind hänvisar till att vi delar Boverkets uppfattning om, att en kartering av fågellivet skall ske under minst ett år.

(6) "Utredningen föreslår att en generell buffertzona på 500 meter kring kyrkor eller andra karaktäristiska landmärken/kulturmiljöer av visuellt värde i landskapet bör tillämpas".

- Rättvis Vind anser att 500 meter är helt oacceptabelt. Se tidigare synpunkter på detta i del 1.
- Rättvis Vind har granskat ett flertal andra ÖP och inte hittat någon annan kommun som har 500 meter. Söderköping t ex har 10 X totalhöjden.
- Rättvis Vind anser, att Miljö- och byggnämnden i Ödeshög verkar respektlösa i sin syn på kyrkofriden.
- Gäller inte 35 dB(A) vid kyrkor i Ödeshög?
- Vad är buffertzonen?

(7) "Buller".

Se synpunkter del 1.

(7) "Skuggor och reflexer".

Se synpunkter del 1.

(7) "I skogsmark kommer landskapet främst att påverkas från högt belägna utsiktspunkter och genomfartsvägar".

- Rättvis Vind anser, att de 150 meter höga vindkraftverken kommer att utgöra ett dominerande inslag i landskapsbilden ifrån de flesta platserna i Ödeshögs kommun.

(7) "Fotomontage från platser där folk vistas eller bor måste utföras vid varje enskilt fall".

- Rättvis Vind vill ha ett förtydligande av denna mening. Där folk vistas?
- Varje enskilt fall?
- Planen måste bli tydligare.

(7) "Säkerhet".

- Rättvis Vind har lämnat synpunkter på detta i del 1.
- Avstånd i meter måste anges. Skadeståndsdelen. Vem är ansvarig? Vestas 400 meter? CE-märkningen?

(8) "Nollalternativ".

- Rättvis Vind vet, att det finns många kommuner som ännu ej byggt några vindkraftverk. Där är kanske inte ett nollalternativ realistiskt. Ödeshögs kommun har redan drygt 50 % av sin förbrukning av el ifrån egen vindkraftsindustri. Ödeshögs Kommun är därför i ett annat läge än de flesta andra kommuner. Av detta följer att Ödeshögs kommun kan prioritera livsmiljön för de som bor i skogsbygden och välja att bygga ytterligare vindkraftsverk i låg takt och vara omtänksamma och rätta om sina invånare.
- Visionen i Kommunen är också som tidigare framgått att bli självförsörjande. Detta mål innebär ett fåtal vindkraftverk a 2 MW. Placera dessa i så fall på den lämpligaste platsen, vilket kan vara utpekat område genom riksintresset.

(8) "Slutsatser".

Rättvis Vind uppfattar även slutsatserna som otydliga. Vi önskar att bl. a. de sista meningarna omformuleras "Kommunen har tagit fram riktlinjer som underlag för bedömning vid hanteringen av frågor i samband med eventuell vindkraftetablering. Riktlinjer ges för övergripande ämnesområden/intressen och redovisas i Del 3, prövningsmanual. En

avstämning gentemot respektive riktlinje kommer att göras vid varje ansökan för enskilt vindkraftverk eller vindkraftsgrupp”.

- Rättvis Vind är starkt ifrågasättande till varför förslaget till ÖP utgörs av tre olika delar, som skapar stor förvirring, otydligheter och krångel.
- Varför måste Ödeshögs förslag till ÖP vara uppbyggt på detta sätt, när andra kommuners ÖP består av en del som dessutom är betydligt enklare att förstå och sätta sig in i än Ödeshögs.
- En ÖP måste vara skriven så att ”vanligt” folk kan förstå den.
- Hur skall man annars kunna sätta sig in i den och ha synpunkter?
- Rättvis Vind hänvisar till Länsstyrelsen i Kalmar och dess uppfattning, som framgår i inledningen av yttrandet.
- Om planen är skriven i 3 delar kan de ändras var för sig eller skall hela planen omarbetas vid ev. framtida ändringar/beslut?
- Jämför med varför policybeslutet tillkom 2006.
- Förtydligande önskas.
- Var finns utvärdering av kommunens besöksnäring?

Yttrande Översiktsplan del 3

Rättvis Vind vill påtala att mycket är upprepningar i denna del ifrån del 1 och del 2. Vi kommenterar därför inte allt i del 3.

(4) "Mellan grupperna bör det vara ett avstånd där grupperna ska upplevas som tydligt åtskilda. Strävan bör vara att bara en vindkraftpark kan ses från plats där människor normalt rör sig".

- Rättvis Vind anser återigen att det finns uppenbar risk för tolkningsmissar och godtycke. Gällande "strävan" syns vindkraftverk av denna storlek på flera mils avstånd.
- Godtyckligt skall alltså miljö- och byggnämnden enligt förslaget tolka avstånd mellan grupper till allt mellan 500 meter och flera mil!!
- Rättvis Vind anser, att det måste finnas ett minimiavstånd angivet. Flera länsstyrelser rekommenderar 3 – 5 km mellan vindkraftsgrupper.
- Rättvis Vind förkastar helt det angivna förslaget med "tydligt åtskilda" och "strävan".

(4) Rubrikerna – Grupper av verk, Huvudkrav vid etablering av vindkraftverk och Bygglov eller detaljplan.

- Rättvis Vind hänvisar till våra synpunkter som tidigare angivits i yttrandet.
- Rättvis Vind anser även, att Miljö- och byggnämnden är fortsatt otydliga i bl.a. alla avstånd. Detta kommer, om förslaget går igenom, att bli tolkningsfrågor i det oändliga.
- Rättvis Vind anser, att förslaget måste utformas på ett betydligt tydligare sätt.
- Rättvis Vind föreslår att miljö- och byggnämnden jämför deras förslag med andra kommuners. I de flesta andra kommuners ÖP finns bl. a angivna minimiavstånd.
- "Avstånden bör öka i och med att verken blir allt större". Denna mening finns under rubriken – Huvudkrav vid etablering av vindkraftverk -. Öka ifrån vad?
- Boverket hade i sin handbok ifrån 2003 att lämpligt avstånd var 500 – 1000 meter mellan bebyggelse och vindkraftsanläggning. Därefter följde rekommendationen "avstånden bör öka i och med att verken blir allt större". Det verkar som att Miljö- och byggnämnden "tappat" avståndsangivelsen på 500 – 1000 meter i förslaget. Detta avstånd måste vara med så att man vet var utgångspunkten är gällande "avstånden bör öka".
- Rättvis Vind vill påtala, att Miljö- och byggnämnden inte på något sätt ökar avståndet utan man föreslår fortfarande minimiavståndet 500 meter.
- Miljö- och byggnämnden tycker dessutom tydligen, att t.o.m. avståndet på 500 meter kan krympas enligt förslaget.
- Var finns logiken?
- Varför vill Miljö- och byggnämnden skapa så mycket tolkningsproblem som möjligt?
- Kommunfullmäktige i Ödeshög måste vara uppmärksamma på detta och analysera varför Miljö- och byggnämnden eftersträvar detta.

Jämför med Boverkets uppfattning om produktionsoptimering (Boverket maj 2009 sid 49).

(5) "Vindkraftverk bör aldrig placeras närmare tätort/samlad bebyggelse än 1000 meter".

- Rättvis Vind vill påtala att ett vanligt avstånd i andra ÖP är 2 km.
- Gäller 1000 meter ifrån tätort till vindkraftverk eller gäller det till området med 40 dB(A)?
- Finns det något utrymme för en framtida expansion av bebyggelse?
- Gäller 1000 m till vindkraftverken kan kommunen i praktiken kanske endast expandera ca 500 meter. Jämför minsta avstånd 500 meter till vindkraftverk.

(6) "Vindkraftsgrupper eftersträvas med enhetlig utformning med lika form, storlek, material, kulör och ska ha samma antal vingar som snurrar åt samma håll".

- Rättvis Vind vill ha tillägg enligt sid 50 i Boverkets vindkraftshandbok där det står "Om skillnaderna i navhöjd blir mer än 5 meter mellan näraliggande verk, bör man som regel anpassa tornhöjderna".

(6) "Säkerhet".

- Rättvis Vind vill påtala att det inte finns något angivet säkerhetsavstånd.

På sid 32 i Boverkets vindkraftshandbok står det bl. a. : "Beräkningsmetoden ger ett högsta riskavstånd på ca 350 meter vid en maximal vindhastighet på 25 m/s vilket ligger under de rekommenderade värdena för avstånd för buller. Kommunerna ansvarar för att bedöma behovet av riskavstånd och om någon särskild riskanalys behöver göras. Riskbedömning bör göras lokalt bland annat utifrån de nedisningsförhållanden som kan förväntas på den aktuella platsen, hur ofta människor kan tänkas vistas vid verken och om det finns egendom som är särskilt känslig för skador".

- Rättvis Vind vill påtala, att det är kommunen som är ansvarig. Vem blir ersättningsskyldig om t ex någon vandrare får en isbit på sig?

(8) "I samband med tillåtlighetsprövning ska fastighetsägare inom en radie av minst 1000 meter från närmaste vindkraft höras innan beslut fattas".

- Rättvis Vind anser att det skall var inom en radie av 2000 meter. Detta bl a för att värdena på husen sjunker inom 2 km. Boende inom 2 km utsätts dessutom för diverse störningar.
- I Frankrike införde medicinalverket nyligen skyddsavståndet 1500 meter för 2 MW-verk med 150 meters höjd med hänsyn till bl.a. infrabullret.
- Sistnämnda skall även jämföras med Miljö- och byggnämndens förslag på 500 meter och därunder.
- Vad gäller ang. infrabuller i förslaget till ÖP? Detta skall jämföras med 1500 meter som bestämts av medicinalverket i Frankrike.
- Rättvis Vind tycker, att beslutsfattarna ytterst noga bör betänka anledningen till att Frankrike har 1500 meter.
- Hur ologiskt är då inte Ödeshögs förslag till ÖP?

(9) "Tillåtlighetsprövningen innefattar ej granskning av de tekniska egenskapskraven och funktion i övrigt som redovisats på inlämnade handlingar".

- Rättvis Vind vill ha svar på frågan, varför vindkraftsindustrin undantages denna granskning?
- Granskning sker väl i de flesta andra tillståndsärenden på miljö- och byggnämnden?

- Lagar och regler gäller väl lika för alla i Sverige?
- Finns inte kompetensen för att granska vindkraftsindustrin måste den införskaffas.
- Miljö- och byggnämnden och Ödeshögs kommun måste väl vara medvetna om allt fusk som skett runt om i Sverige i samband med vindkraftsetableringar.
- Rättvis Vind anser därför, att Miljö- och byggnämnden inte kan "friskriva" sig ifrån sitt ansvar som utfärdande tillståndsmyndighet.
- Vad skulle detta ge för signaler till allmänheten gällande bygglovsansökningar?
- Miljonbyggen granskas ej, men däremot "små" bygglov inlämnat av "vanligt" folk.
- Finns inte kompetensen måste den inhämtas.

(10) "Åtgärder efter byggande".

- Gällande kostnader för bullermätningar anser Rättvis Vind, att det noggrant skall anges att alla kostnader med bullermätningar under verkens driftstid skall betalas av exploatör eller ägaren av verken.
- Rättvis Vind befarar, att det kommer att bli många mätningar med tanke på utformningen av förslaget till ÖP.
- Vem utarbetar kontrollplan och vilka resurser ställs till förfogande?
- Eftersom ljud inte kan sparas, vilka tidskrav kan ställas på mätningar?

(11) "Exploatör skall sända informationsbrev med detaljerad information om planerade verk till samtliga personer som äger fastigheter som gränsar till aktuell fastighet där planerat verk avses uppföras".

- Rättvis Vind vill påtala, att man som boende inte måste gränsa till ett vindkraftverksområde för att bli drabbad. En mindre grannfastighet kan ligga emellan och därför är förslaget inte genomtänkt. Avstånd måste anges i meter. Man riskerar bl. a. sänkta fastighetsvärden upptill 2 km ifrån etableringen. De stora verken kan nog sänka värdena även på andra fastigheter utanför 2 km-gränsen. Rättvis Vind anser därför, att avståndet skall vara till fastighetsägare inom minst 2 km.
- Jämför med Frankrike och skyddsavståndet på 1500 meter.
- Jämför med Danmark och dess regler för skadestånd.

Rättvis Vind vill även påtala, att det i planen måste framgå att vindkraftverken inte får överstiga 150 meter i höjd. Detta för att i framtiden undvika högentensivt vitt ljus på vingspetsarna, som krävs vid höjder överstigande 150 meter. Detta skulle medföra att skogsbygden skulle se ut som ett tivoli.

AVSLUTNING

- Rättvis Vind inser, att vindkraftsproblematiken är speciell och omfattande. Den handlar om åtskilliga ämnesområden och dessa ställer oerhört stora krav på kunskaper inom ett flertal områden.
- Rättvis Vind anser, att det krävs specialister inom flertalet områden för att besluten skall vara rätta, mänskliga och lagliga.
- Med detta vill vi poängtera, att vi har förståelse för att det inte är lätt att fatta beslut i en så här svår fråga.
- Grundsatsen måste därför vara **FÖRSIKTIGHETSPRINCIPEN**.

För att rätt beslut skall fattas krävs kompetens i bl. a. följande:

- **Grundlagen**, fastighetsrätt mm.
- **Civilrätten**. Ersättningsdelen för drabbade husägare och kommuns ansvar. Skadeståndsdelen vid t.ex. om någon får en isbit ifrån ett kvv i huvudet. Kommun är ansvarig för säkerhetsavståndet. Vem är skadeståndsskyldig?
- **Sociala delen**. Hur påverkas människorna av en delvis förstörd hemmiljö? Vilken påverkan har buller, skuggor och det visuella? Medicinskt och psykosocialt?
- **Tekniska delen**. Finns kompetensen med alla tekniska spörsmålen med t. ex buller och skuggor och modekörning mm. ?
- **Ekonomiska delen**. Jämförelser med vad vindkraftverken ger i förhållande till skattebetalare som flyttar, tomma hus och rykte som kommun.
- **Miljöbalken och PBL**.

Insikt i: Europeiska landskapskonventionen. Lagen om exploateringssamverkan.

Anläggningslagen. Ledningsrättslagen. Väglagen. Bestämmelserna i Landskapsbildsskydd. Kulturminneslagen mm.

- Rättvis Vind anser, att förslaget till ÖP ifrån miljö- och byggnadsnämnden skall **ogiltigförklaras**. Vindkraftsfrågan skall sedan "nollställas" och ett helt nytt förslag till ÖP skall tas fram av neutrala politiker/tjänstemän efter samråd med kommunens invånare. Helst skall en helt ny kommunal översiktsplan göras för hela kommunen, där vindkraftsdelen ingår som en del.
- Detta långa yttrande hade till vissa delar säkerligen kunnat vara kortare, om vi i Rättvis Vind någon gång under processen fått varit med och framfört våra synpunkter. Vi hade kanske då även fått förståelse för vissa delar i ÖP:n.
- Planarkitekten Bengt Gustavsson har för denna saks skull inbjudits flera gånger till Rättvis Vind. Han har dock inte kommit och hänvisat till, att han enbart arbetar med kommunens politiker/tjänstemän.

- I Boverkets vindkraftshandbok ifrån 2009 framgår det på flera ställen hur **viktigt det är med en tidig och öppen dialog med allmänheten**, som skapar insyn, inflytande och förtroende mellan lokalbefolkningen och vindkraftsintressena. Detta framgår på sidorna 11, 19, 133, 134, 135 och 136.
- Ordföranden i Miljö- och byggnämnden har i samband med ÖP:n i pressen lovat att **"alla skall bli nöjda"**. Detta gäller med stor säkerhet i alla fall inte många av de som bor i skogsbygden med nuvarande förslag till ÖP. Hur kan ett sådant löfte utges av en ordförande i Miljö- och byggnämnden? Att de boende i skogsbygden mer eller mindre får sin livsmiljö förstörd måste tillmätas utomordentlig stor betydelse. För boende i skogsbygden är förslaget till ÖP ett rejält "hot" mot livsmiljön.
- Rättvis vind anser även, att det är mycket viktigt att vindkraftsprogrammet blir tämligen detaljerat med **tillåtlig plats(er) för vindkraft**. I annat fall finns det uppenbar risk för att bygglov urskilningslöst kommer att beviljas med stöd av översiktsplanen. Blir förslaget till ÖP antaget medger nämligen detta Miljö- och byggnämnden oerhört stora befogenheter att utfärda bygglov. Nuvarande nämnd kan inte enligt Rättvis Vind betros med denna befogenhet, eftersom detta uppenbart kommer att äventyra Ödeshögs kommuns framtid i väldigt negativ riktning.
 - Jämför beviljade bygglov i Krokek/Näteryd.
 - Jämför slätten och om skogsbygden också skall bli ett "intaget" landskap.
- Rättvis Vind har dock förhoppningen och tron på en fortsatt levande landsbygd med en landsbygdsbefolkning som trivs med sin boendemiljö.

**BYGG INTE SÖNDER SKOGSBYGDEN MED VINDKRAFTVERK, VÄGAR OCH ELLEDNINGAR.
FÖRSTÖR INTE LIVSMILJÖN.**

Ekonomiska intressen kan inte få förstöra livsmiljön och naturen på bekostnad av de som bor i skogsbygden och en förstörd unik natur/kulturbild.

I Naturvårdsverket/Energimyndigheten rapport 5866 Erfarenheter av vindkraftsetablering framgår på sid 8: **DRIV INTE IGENOM PROJEKT I OMRÅDEN MED STORT MOTSTÅND.**

- Rättvis Vind emotser skriftligt svar på lämnade frågor och synpunkter i detta yttrande.
- Vi önskar också ett möte med ansvariga för förslaget till ÖP:n. Detta för genomgång och förklaring av de skriftliga svaren på våra synpunkter och frågeställningar.
- Rättvis Vind kommer också att skicka detta yttrande till samtliga 35 ledamöter i kommunfullmäktige. Vi avser att även skicka svaren på våra frågor och synpunkter till dem.

- Kan inte Ödeshögs kommun m.h.t. omtanken för sina innevånare ställa högre krav än Boverket istället för att bara gå på rekommendationer/minimikrav?
- ÖP i nuvarande förslag gynnar enbart vindkraftsutbyggnad på de boendes bekostnad.
- Vad hindrar Ödeshögs kommun från att bli en föregångskommun, som prioriterar merparten av sina innevånare och deras livskvalite, miljö, kultur och natur med djur/fågelliv?
- ➡ Rättvis Vind hänvisar även till Banverkets landskapsanalys inför Götalandsbanan. Observera att här ingår landskapsanalysen i initialskedet. Detta att jämföras med Ödeshögs förslag till ÖP där den skall göras av resp. exploatör i slutskedet.
- ➡ I Banverkets landskapsanalys står det bl. a. gällande Holaveden: "Ett av Sveriges bäst bevarade odlingslandskap". "I Holaveden är helheten allt".
"En lokalisering av Götalandsbanan i det egentliga Holaveden bör absolut undvikas". OBS - BÖR ABSOLUT UNDVIKAS! Se bilaga
Detta måste givetvis även gälla vindkraftsindustriområden med vägbyggen.
Se särskilt inlämnat yttrande gällande detta ifrån Rättvis Vind.

Rättvis Vind anser med ledning av omständigheterna att kommunledningen i Ödeshög starkt måste ifrågasätta nödvändigheten och ekonomin med ett fortsatt arbete med ett förslag till översiktsplan gällande vindkraft i skogsbygden.

Vårt förslag är:

- ➡ Ta först ett ev. beslut om visionen om att Ödeshögs kommun ska bli "självförsörjande" på el per årsbasis genom vindkraftverk.
- ➡ Om det ska bli enligt ovan utse ett eller två områden för de fåtal vindkraftverk som behövs. Rätt plats med rätta förutsättningar.
- ➡ I annat fall kan kommunen avbryta ytterligare planer på vindkraftsetableringar och konstatera att kommunen redan tagit sitt "ansvar" genom en "intagen" slättbygd.
- ➡ Om processen med vindkraftsetableringar skall fortsätta måste kommunledningen noggrant analysera banverkets landskapsanalys. Räcker inte den analysen är det med tanke på omständigheterna absolut nödvändigt med en ny oberoende landskapsanalys som ska fungera som utgångspunkt i fortsatt planering.
- ➡ Jämför även med Mjölby kommun, som fått 375 000 kr av Boverket för att göra en vindkraftsplan. I maj 2009 ansökte Mjölby kommun om ytterligare medel för att studera fågellivet i tänkta områden och för att utföra en fördjupad landskapsanalys. Boverket har nu höjt beloppet och Mjölby kommun får istället summan 562 500 kr.
Rättvis Vind vill avslutningsvis betona vikten av en landskapsanalys i ett tidigt skede.

Ödeshögs den 10 september 2009

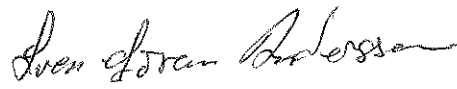
Styrelsen för Föreningen Rättvis Vind i Holaveden

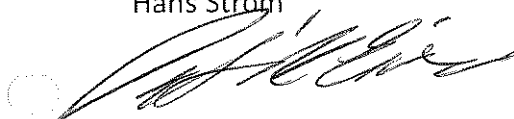
Hans Ström

Bitta Johansson

Sven-Göran Andersson

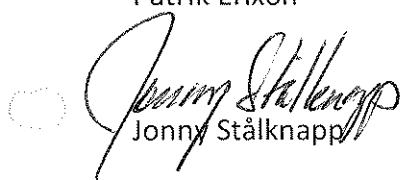
Patrik Erixon

Åke Johansson

Kennet Pettersson

Jonny Stålnapp

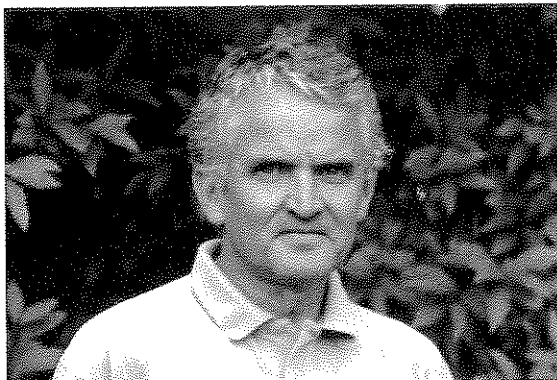
Håkan Strotz

Sten Dalhög

Blaga 1

Anders Wirdheim. Fotograf: Jari Vällitalo

”Lägg planerna i malpåse ett år”

HALMSTAD. Lägg de halländska vindkraftsplanerna i malpåse ett år. Annars riskerar vi en svår baksmälla i framtiden. Det befarar fågelexperten Anders Wirdheim i Halmstad. Han menar att kunskapen om vindkraften är alltför dålig.

Samtidigt som vindkraftsparker planeras på många håll i det halländska inlandet så stiger nu oron bland fågelexperter att skogsmiljöerna ska utarmas på sin artrikedom.

– Allt handlar egentligen om att vi vet för lite hur alla dessa vindkraftverk, en del uppåt 180 meter höga med sina blixtrande ljus och buller påverkar djurlivet, säger Anders Wirdheim, ordförande i Halmstads ornitologiska förening.

Han pekar dock på forskning som visar att vissa trastar påverkas av buller. De kan inte göra sin sång hörd och då fungerar inte tillvaron. De flyr. Den här effekten har studerats vid större motorvägar i Europa. Upp till en kilometer från vägen kan fåglarna ha dragit sig undan.

– Det finns också en del fakta om kollisionsrisker med fåglar. Exempelvis stora rovfåglar och tranor som använder uppvindarna i sin flygteknik kan råka illa ut. Det visar forskning från USA och Tyskland, säger Wirdheim.

Men i Sverige har det satsats på tok för lite kring följderna av vindkraftsutbygganden anser han. Ornitologerna har länge krävt att forskningen måste öka. Vindkraftsföretagen och markägarna har dock inte lyssnat på det örat utan bara öser på. Ett exempel är i Laholms kommun där ornitologerna krävt mera studier. Något svar har de dock inte fått.

– **När en markägare** kan tjäna 150 000 kronor per år och verk så förstår man varför utbyggnadstakten drivs upp, säger han. De ekonomiska intressena tar över. Men samtidigt riskerar vi en riktigt fet baksmälla om några år om vi inte lugnar ner oss nu. Så blev det ju med vattenkraften en gång.

Anders Wirdheim ger danskarna som protesterar mot den svenska utbyggnaden rätt.

– Danskarna vet vad de pratar om. Den svenska utbyggnaden känns dåligt planerad och uselt samordnad. Den ena kommunen vet inte vad den andra beslutar. Och framför allt riskerar många skyddsvärda miljöer att skadas. Det är dags att lägga alla halländska vindkraftsplaner i malpåse ett år nu.

JAN-ERIK SKOGLUND

035-14 75 27

jamerik.skoglund@hallandsposten.se

Dagens rubriker

Halmstad

Inga artiklar har skapats ännu

Hylte

Personbil viltade i Hyltebruk

Laholm

Inga artiklar har skapats ännu

September 2009

Må	Ti	On	To	Fr	Lö
	1	2	3	4	5
7	8	9	10	11	12
14	15	16	17	18	19
21	22	23	24	25	26
28	29	30			

[Annonsera](#) [Prenumerera](#) [Kontakta HP](#)
[RSS](#)

Nyhetstips

Tel: 035-14 75 00

E-post: tipsahp@hallandsposten.se

SMS Skicka ett SMS till 72680.

Börja med att skriva HP sedan
mellanslag och ditt meddelande

Hallandsposten.se

Ansvarig utgivare: [Viveka Hedbjörk](#)Webbansvarig: [Mikael Novak](#)Marknadschef: [Anders Nilsson](#)

Adress: Fiskaregatan 21

Postadress: 301 81 Halmstad

Telefon: 035 - 14 75 00

Hallandsposten ingår i Mediabolaget i

Halland AB som i sin tur ägs av Stampen

AB och Lidköpingspress AB genom

Mediabolaget Västskusten AB.

Project:
Vindkraftprojekt Norra Kärr

Giltig Tillverkare Type-generator Power, rated [kW] 2 000 V90-2 000

Navhöjd [m] 105,0

Avstånd [m] 631

Rekommenderat avstånd: 21 cm

Visade foton: 2009.02.20 12:08:00

Objektiv: 38 mm Film: 35x26 mm Pixels: 2048x1536

Ögats Siktunkt: Rikets Net (SE) Ost: 1 426 553 Nord: 6 442 187

Vindriktning: 95° Fotots riktning: 85°

Kamera: Kaxtorp 2

Foto: C:\Users\Talenten AB\Documents\vindkraft-gränab\hora kärr\Norra Kärr-2\fontkaxtorp-1.JPG

Skapat av:
Talenten AB
Södermalmsvägen 24
SE-612 40 Finspång
+46 122 12590
Eric Paulsson

Bilaga 2B

9 Visualisering från Gyllinge: till vänster ligger det södra verket och till höger det nordvästra verket. (215 m.ö.h.)

Påverkan av landskapsbilden från Ingefrearp

Från Ingefrearp kommer det södra verket vara väl synligt i landskapsbilden, detta på grund av den relativa närheten till verket med drygt 500 meter. De norra verken kommer huvudsakligen vara skymda av skogen men där större öppna landskapsrum förekommer kan de vara synliga i landskapesbilden men troligtvis inte utgöra ett dominerande inslag.

10 Visualisering från Ingefrearp: till vänster ligger det södra verket. (215 m.ö.h.)

Bilaga 2c

Påverkan av landskapsbilden från Porsarp och Narbäck

Från Porsarp kommer enbart det nordvästra verket vara delvis synligt då rotorns vingspetsar kommer att synas över skogen. Det södra och nordöstra verket kommer helt att skymmas av skogen.

3 Visualisering från Porsarp, från vänster: nordöstra verket, nordvästra verket och södra verket. (195 m.ö.h.)

Från Narbäck kommer också det södra och nordöstra verket vara helt skymda av skogen. Det nordvästra verket kommer vara delvis synligt då rotorns vingspetsar kommer att synas över skogen. På höjden bakom Narbäck, ca 10 meter högre än kameraplaceringen, kommer något större del av rotn vara synlig men då på större avstånd.

4 Visualisering från Narbäck, från vänster: nordöstra, nordvästra och södra verket. (200 m.ö.h.)

BIAGA 3

Resultat landskapsanalys

Områden med mycket stora landskapsvärden.
Lokalisering bör undvikas.

Hälsynsområden
Förstadsområde

0 10 20 30 km